

Een drievoudige relatie

De ontdekking waarvan Franz Jalicus ons deelgenoot maakt is pijnlijk en bevrijdend tegelijk. Verlost worden van een hindernis, een obstakel, een crisis, doet zeer, maar de vrije ruimte en adem die daardoor ontstaat geeft nieuw leven. Het losmaken van de pleisters die de wond verstikken en niet doen genezen, doet pijn en het schoonmaken van een vervuilde wond doet je kreunen, maar daarna kan de wond genezen in de open ruimte van de zuurstofrijke vrije natuur. Franz is als gelovige God kwijt. Zijn leven als Jezuïet, professor in de theologie en pastor van zijn medebroeders is bodemloos, is gebouwd op niets, een illusie, alleen nog een brandende vraag: God waar ben je? Een ervaring van afwezigheid waardoor al het geleerde denken en doen bellenblazerij is. Het enige dat hij blijft doen is zoeken. In de leegte op de wanden kloppen, wachten op iets dat een nieuw inzicht opent.

Het protest van een woedende medebroeder, gehoord maar meteen weer vergeten, niet serieus genomen en doorgaan met eigen dingen; dat protest breekt alsnog binnen tijdens een kleine wandeling. Hij schrikt van het pijnlijk inzicht: ik heb niet geluisterd, ik heb die ander niet ernstig genomen. En ineens verschijnt zijn geloofscrisis in dezelfde spiegel. Ik ben zo verstrikt geraakt in mezelf, in mijn gedachten en activiteiten, dat ik God en de andere mens niet meer naderbij laat komen. Dit inzicht schudt hem wakker en opent de deur naar de vrijheid.

Hetzelfde gebeurt in het prachtige lied dat we zojuist zongen. Veel te laat heb ik jou lief gekregen, schoonheid wat ben je oud wat ben je nieuw. Woorden van de kerkvader Augustinus in een lied getoonzet. Ik zocht je buiten als een ziende blinde. Ik liep verloren in zoveel moois die niet jij is. Binnen in mij was jij. Jouw roep en schreeuw hebben mij geopend en nu brand ik in lichteraai naar jou toe, om vrede. Een jij, een ander, die je niet kon vinden en op een verkeerde manier liep te zoeken, die onvindbare ander is het die je doet horen en zien en terugbrengt in het mysterie van de liefde, in de wonderlijke drievoudige relatie met de ander, mijn ware zelf en God. Een drie-eenheid omdat we maar één hart hebben dat hiervoor kan opengaan.

Hoe ik met een ander omga, zo ga ik ook met mezelf om en ook zo met God. Met vertrouwen en dan weer angstig; met overtuiging en dan weer vol twijfel; delend en dan weer bezitterig; ontspannen en dan weer gespannen; liefdevol en dan weer afwijzend; zacht en teder en dan weer hard en boos. Het hangt ervan af of we in verbinding zijn, of dat de verbinding verbroken is. En die verbinding kun je niet zelf maken, of kopen, maar die wordt je gegeven, die mag je ontvangen, dat is een puur geschenk, genade heet dat in bijbelse taal. Wie dit geschenk van de Levende ervaart en bewust wordt, weet zich verbonden en wil de wereld omarmen en samen dansen en laten delen in wat je hebt ontvangen om niet. Dan stroomt het en gaan mensen bloeien en spelen.

Het koninkrijk is nabij, zegt Jezus en het vraagt om ommekeer, een draai van 180 graden. Stop met denken en doen en ga eerst luisteren en liefhebben. Bidden heet dat en dat begint met liefdevol luisteren naar wat de werkelijkheid, die jij bent en de ander en God, alle drie een, jou wil zeggen. En zegt Jezus: als je luistert, hoor je mij en de Vader en ga je meebewegen met de levensadem die ieder van ons bezielt en heel maakt. Bidden is luisteren, is tijd nemen om stil te worden, bewust worden

dat jij er nu bent in tegenwoordigheid van een Ander, die jou en alle mensen en alles wat leeft bemint.

Wie durft dat nog, echt belangeloos luisteren naar een ander en niet zelf al twitterend en vol meningen alle ruimte in te nemen? Bidden is de weg naar binnen gaan, afdalen naar ons hart, ons innerlijk heiligdom, en al dat denken en piekeren en oplossen waar ons verstand de hele dag druk mee is en al die activiteiten, digitaal of handmatig, even terzijde schuiven, loslaten om de innerlijke ruimte binnen te gaan om daar de bron van de liefde terug te vinden. Aan Augustinus wordt een diepzinnig woord over liefde toegeschreven: Amo: volo, ut sis. Dat betekent: 'ik heb lief: ik wil dat jij bent'. Geen hebberige, bezitterige, gebruikende, kleinmakende en opeisende liefde, maar liefde die het unieke en eigene van de ander mogelijk maakt, belangeloos en onvoorwaardelijk, ruimtegevend en gunnend. Wat wordt deze aarde anders als je die werkzame Liefde van God mag ontdekken en daarin gaat leven. Jezus legt ons geen geboden op, maar nodigt ons uit om te luisteren en deze stille en vreemde liefde van het koninkrijk toe te laten. Vertrouwen, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde (1 Cor 13,13).

André Wesche

(gelezen: Marcus 12,28-34)